

Rokodelska akademija

Kézműves Akademia

Glasilo projekta Projekthíradó

Letnik III, št. 2, december 2011 III. évfolyam, 2. szám, 2011 december

Delavnica pečarstva.

*Kályhaépítő
műhelyfoglalkozás.*

Foto / Fotó:

Ivan Kuhar, Veržej,

17. 10. 2011. / 2011. 10. 17.

*Ustvarjalni učenci OŠ
Veržej za lončarskim
vretenom.*

*A Veržejí Általános
Iskola tanulói a
fazekaskorongon
alkottak.*

Foto / Fotó:

Ivan Kuhar, Veržej,

5. 10. 2011. / 2011. 10. 5.

Rokodelska akademija ➡ Kézműves Akadémia

Glasilo projekta ➡ Projekthíradó

Letnik III, št. 2, december 2011 ➡ III. évfolyam, 2. szám, 2011 december

ISSN C506-8584

IZDAJATELJ ➡ KIADÓ

Zavod Marianum Veržej – Center DUO

NASLOV UREDNIŠTVA ➡ A SZERKESZTŐSÉG CÍME

Zavod Marianum Veržej

Puščenjakova ulica 1

SI – 9241 Veržej

T +386 2 588 90 60

M +386 51 654 778

E rokodelska.akademija@siol.net

W www.rokodelska-akademija.si
www.rokodelska-akademija.si/hu
www.rokodelska-akademija.si/en

UREDNIŠKI ODBOR ➡ A SZERKESZTŐBIZOTTSÁG

GLAVNA IN ODGOVORNA UREDNICA ➡ FŐ- ÉS FELELŐS SZERKESZTŐ

Tatjana Vokić Vojkovič

TEHNIČNI UREDNIK ➡ MŰSZAKI SZERKESZTŐ

Ivan Kuhar

ČLANI ➡ TAGOK

Janez Krnc, Jelka Pšajd, Edit Tilinger-Kecskeméti

FOTO Arhiv Rokodelske akademije ➡

FOTÓ A Kézműves Akadémia fotóarchívuma

LEKTOR ➡ LEKTOR

Ivan Kuhar

PREVODI ➡ FORDÍTÁS

Jolanda Novak Császár

OBLIKOVANJE IN PRELOM ➡ GRAFIKAI SZERKESZTÉS ÉS TÖRDELÉS

Bos&Graf

TISK ➡ NYOMDA

Itagraf d. o. o. Ljubljana

NAKLADA 500 izvodov ➡ PÉLDÁNYSZÁM 500 példány

PROJEKT ➡ PROJEKT

Rokodelska akademija ➡ Kézműves Akadémia (2009 – 2012)

Operativni program Slovenija – Madžarska 2007 – 2013 ➡

Operatív program Szlovénia – Magyarország 2007 – 2013

Operacija delno financira Evropska unija, Evropski sklad za regionalni razvoj ➡

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Regionális Fejlesztési Alap
társfinanszírozásával valósul meg

Ohranjanje rokodelstva v Krajskem parku Goričko

UVODNIK

Goričko je slovenski del Tri-deželnega parka Goričko-Raab-Örség in je od leta 2003 zavarovano območje narave in kulturne krajine. Z letom pridružitve Slovenije k Evropski uniji, je več kot 96 % območja Goriškega vključeno v evropsko omrežje posebej varovanih območij narave, v t.i. območja Natura 2000.

Zgodba ustanavljanja parka, ki sega v leto 1992, je že od vsega začetka povezana tudi z rokodelstvom in šegami, v skrbi ohranjanja tradicionalnih veščin in znanj. To ni nenavadno, saj je Goričko kot območje varovane narave kulturna krajina, v kateri so se spričo rabe tal za preživetje človeka oblikovali krajinski vzorci. S tem se prijetna slika opazovalcu dopolnjuje in prepleta z naravnimi strukturami, ki dajejo življenjski prostor številnim rastlinskim in živalskim vrstam in jih želimo obvarovati pred izginotjem v domačem in evropskem prostoru.

Rokodelstvo kot domača obrt in dejavnost, je pri ohranjanju dediščine narave in kulture, po eni strani razlog nastalih kakovosti v prostoru, hkrati pa tudi sredstvo za njihovo ohranitev.

Navedeni razlogi so bili, v času prenove med leti 1999-2003, vodilo pri snovanju vsebin v gradu na Goričkem. S ponovnim odpiranjem pritličnih prostorov v severovzhodnem traktu gradu, so bili namreč odprti prostori, ki so se pokazali primerni za postavitev stalne razstave. Idejo župana občine Grad, postavitev rokodelskih delavnic, je v letu 2002-2003 izpeljal Pokrajinski muzej iz Murske Sobote. Odkupljeni sta bili delavnici kolarja Holcmana iz Ižakovcev in kovača Zrima iz Gederovcev. Ostali predmeti so bili odkupljeni od različnih prekmurskih rokodelcev. Orodje, delovni pripomočki in nekaj izdelkov je konserviranih in na ogled obiskovalcem gradu. Poleg že omenjenih dejavnosti, so v gradu predstavljene še tkalstvo, zeliščarstvo, lončarstvo in žganjekuha.

Prvotna ideja, v grad pripeljati žive delavnice, pri čemer bi naši obiskovalci lahko bili aktivno vključeni v delo in v ustvarjanje z rokami, je bila prisotna sicer že od vsega začetka. Kasneje se je izkazalo, da vlažni in temni prostori gradu niso primerni za vsakodnevno delo. Delavnice bi potrebovale tudi skladiščne prostore za surovine

A kézművesség

in izdelke, za kar ni prostora.

S projektom Rokodelska akademija kljub vsemu oživljamo prvotno idejo o živih delavnicah. S sodobno opremo v tkalški in lončarski delavnici želimo v prihodnje ponuditi obiskovalcem gradu tudi možnost preizkušanja veščin in spretnosti vsem starostnim skupinam, seveda ob asistenci za to usposobljenih mentorjev in ob predhodni najavi. Na ta način bodo obiskovalcem podane možnosti za seznanitev s kulturno dediščino, »učencem« pa možnost usposabljanja ter pridobitev kvalifikacije za samozaposlitev. Naša vizija je, da bo sčasoma ročno delo tudi bolj cenjeno in kot tako nudilo možnost preživetja ali vsaj dodatni prihodek na goričkih kmetijah, ki skrbijo za ohranjanje narave, kulturne krajine, dediščine in izročila.

Stanka Dešnik

univ. dipl. inž. kraj. arh.

visoki naravovarstveni svetnik

Javni zavod Krajinski park Goričko

A Goričko a Goričko-Raab-Őrség három ország parkjának része, amely 2003 óta természetvédelmi és kultúrtájnak minősülő terület. Szlovénia európai uniós csatlakozásával, a Goričko területének több mint 96 százaléka a kiemelten védett, úgynevezett Natura 2000 természetvédelmi területek része lett.

A park kialakításának kezdetei 1992-re nyúlnak vissza, és kezdettől fogva összefüggnek a kézművességgel, valamint a hagyományos képességek és tudás megőrzésével. Nem jelent ez újdonságot, mivel a Goričko, mint természetvédelmi terület olyan kultúrtájnak minősül, ahol a túlélést biztosító talajműveléssel, nem csak a szemet gyönyörködtető, hanem olyan tájminták alakultak ki, amelyek a természeti struktúrák összefonódásával, a hazai és európai szintű kipusztulás elől megmenteni kívánt, számos növény- és állatfaj élőhelyét képezi.

A terület minőségi alakulásához, valamint a természeti és kulturális örökség fennmaradásához nagymértékben hozzájárult a kézművesség, a házi ipar. A goričkói vár 1999-2003 között történt felújításának ide-

jében éppen ebből kiindulva terveztük meg a tartalmakat. A vár északkeleti szárnyában lévő, korábban beépített földszinti helyiségek megnyitásával az állandó kiállításoknak helyet adó, alkalmas helyiségekhez jutotunk. A gradi polgármester kezdeményezésére, a Muraszombati Tartományi Múzeum 2002-2003-ban kialakította a kézműves műhelyeket. Felvásároltuk az ižakovcii Holcman mester bognárműhelyét, és a gederovcii Zrim mester kovácműhelyét. A többi kiállítási tárgyat különböző muravidéki kézművesektől szereztük be. A szerszámokat, a munkaeszközöket és néhány terméket konzerváltuk és a vár látogatói ezeket megtekinthetik. Az említettek mellett a várban takácműhelyt, gyógynövény bemutatót, fazekasműhelyt és pálinkafőzőt rendeztünk be.

Kezdetől fogva célul tűztük ki az élő műhelyek kialakítását, amelyekben a vár látogatói aktívan bekapcsolódhatnak a munkába, később azonban kiderült, hogy a nedves és sötét helyiségek nem alkalmasak a mindennapos tevékenységhez. Mindegyik műhelyhez nyersanyag- és késztermék raktárt kellene kialakítani, eh-

hez viszont nem adottak a körülmények.

A Kézműves Akadémia projekttel, az akadályok ellenére, felélesztjük az élő műhelyekkel kapcsolatos, eredeti elképzelést, hiszen a takács- és a fazekasműhely korszerű berendezésével a vár jövőbeni látogatóinak, minden korcsoportnak lehetővé tesszük a képességek és a kézügyesség kipróbálását – természetesen előzetes bejelentkezés alapján, és szakképzett mentorok segítségével. A látogatók így módon megismerkedhetnek a kulturális örökséggel, a „tanuló” pedig képzési lehetőséget kapnak, ezzel pedig önfoglalkoztatási esélyhez jutnak. Jövőképünk szerint idővel a kézi munkának nagyobb becsülete lesz, ezzel pedig a természet, a kultúrtáj, az örökség és a hagyományok megőrzéséről gondoskodó goričkói parasztgazdaságok kiegészítő jövedelemhez juthatnak.

Stanka Dešnik

*okleveles tájépítész-mérnök
természetvédelmi főtanácsnok
Goričko Natúrpark*

Upravljanje in koordinacija projekta

VODILNI PARTNER
OBČINA VERŽEJ

Potujoča razstava
partnerjev ZMNE,
PZRP in JZKPG
pomembno prispeva
k promociji projekta.

A ZMNE, a PZRP és
JZKPG partnerek
vándorkiállításra
nagyértékben
hozzájárul a projekt
népszerűsítéséhez.

Foto / Fotó:
Dala Hajnalka,
Keszthely, 4. 11. 2011 /
2011. 11. 4.

Projekt Rokodelska akademija (2009-2012) - AC, ki se zaključi 14. julija 2012, je prešel v zadnje obdobje izvajanja, hkrati pa že potekajo prve aktivnosti Rokodelske akademije 2 (2011-2014) - AC2. V četrtek, 6. 10. 2011, smo se partnerji obeh projektov zbrali v Sombotelu na 5. seji članov upravnega odbora projekta AC, 6. posvetovalnem srečanju za razvoj izobraževalnih programov AC, 7. koordinacijskem sestanku AC in 1. koordinacijskem sestanku AC2. Srečanje je potekalo na sedežu Rimokatoliške akademije Martineum.

Na seji članov upravnega odbora Rokodelske akademije (2009-2012), ki jo je vodil župan Občine Veržej, Slavko Petovar, smo opravili pregled realiziranih outputov (učinkov) projekta in finančnega stanja projekta. Projekt poteka ne-

moteno, v skladu z zastavljenim terminskim in vsebinskim načrtom. Na posvetovalnem srečanju, ki ga je vodil predstavnik Rimokatoliške akademije Martineum, Nagy Zsolt, smo posebno pozornost posvetili izobraževalnim programom, ki jih je potrebno še izvesti do konca projekta, in evalvaciji že izvedenih delavnic. Koordinacijski sestanek je bil namenjen pregledu in usklajevanju tekočih in načrtovanih projektnih aktivnosti na čezmejnem območju, zlasti pripravi strokovnih in promocijskih tiskovin, potujoči razstavi rokodelskih izdelkov in razstavnih panojev ter zaključni konferenci projekta, ki bo potekala od 31. 5. do 1. 6. 2012 v Sombotelu.

Občina Veržej je tudi v zadnji polovici leta 2011 imela aktivno vlogo pri koordinaciji partnerjev, komuniciranju s STS/SVLR, vodenju projektne dokumentacije, informiranju zainteresirane javnosti, pomagala je pri pripravi in izvedbi določenih projektnih aktivnosti, predvsem potujočih razstavah, katalogu rokodelskih izdelkov in glasilu projekta.

Tatjana Vokić Vojković
vodja projekta
Občina Veržej

A projekt irányítása és koordinálása

A 2012. július 14-én befejeződő Kézműves Akadémia – AC projekt (2009-2012) megvalósításának utolsó szakaszába érkezett, ugyanakkor megkezdődtek a Kézműves Akadémia 2 – AC 2 (2011-2014) első tevékenységei. A két projekt projektpartnerei 2011. október 6-án, csütörtökön, Szombathelyen találkoztunk az AC Projektirányító Bizottságának 5. ülésén, az AC képzési programjai fejlesztésével foglalkozó 6. konzultációs találkozón, az AC 7. koordinációs értekezletén, és az AC 2 1. koordinációs értekezletén. A találkozó helyszíne a Martineum Római Katolikus Alapítvány székhelye volt.

A Kézműves Akadémia (2009-2012) Projektirányító Bizottsága tagjainak ülésén, amelyet Slavko Petovar, Veržej Önkormányzatának polgármestere vezetett, áttekintettük a projekt teljesített outputjait, valamint a projekt aktuális pénzügyi állapotát. A projekt megvalósítása, a kitűzött ütemterv és a tartalmi megvalósítási terv szerint, zavartalanul folyik. A konzultációs találkozón, amelyet Nagy Zsolt, a Martineum Római Katolikus Alapítvány képviselője vezetett, külön figyelmet szenteltünk azoknak az oktatási

programoknak, amelyeket a projekt időtartama során még meg kell valósítani, továbbá a már lebonyolított műhelyfoglalkozások kiértékelésének. A koordinációs értekezleten áttekintettük és egyeztettük a határon átnyúló térségben folyamatban lévő és tervezett tevékenységeket, elsősorban a szakmai és promóciós kiadványok kidolgozását, a kézműves termékek és kiállítási pannók vándorkiállítását, valamint a 2012. május 31-én és június 1-jén, Szombathelyen esedékes projektzáró konferencia előkészületeit.

Veržej Önkormányzata a 2011-es év második felében is aktív szerepet vállalt a partnerek közötti kapcsolattartásban, a Közös Technikai Titkársággal/SVLR-rel való kommunikációban, a projektdokumentáció vezetésében, a nyilvánosság tájékoztatásában, továbbá támogatta egyes projekttevékenységek előkészítését és lebonyolítását, különösen vonatkozik ez a vándorkiállításra, a kézműves termékek katalógusára és a projekthíradóra.

Tatjana Vokić Vojković
projektvezető
Veržej Önkormányzata

VEZETŐ PARTNER
VERŽEJ
ÖNKORMÁNYZATA

Partner HPK izvaja
usposabljanje iz
slamokrovstva.

A zsuppkészítő képzés
kivitelezője a HPK
partner.

Foto / Fotó:
Ákos Zágorhidi Czigány,
Szalafő, október 2011 /
2011 október

Razvoj in evalvacija izobraževanih programov

CENTER RS
ZA POKLICNO
IZOBRAŽEVANJE

V okviru projekta Rokodelska akademija smo na Centru RS za poklicno izobraževanje v obdobju od julija do decembra 2011 izpolnili večino kazalnikov, ki so bili zastavljeni v projektu. Na Strokovnem svetu RS za poklicno in strokovno izobraževanje sta bila obravnavana in potrjena poklicna standarda ter kataloga standardov strokovnih znanj in spretnosti na naslednjih področjih:

- medicar,
- izdelovalec polsti in izdelkov iz polsti.

V zadnjem obdobju trajanja projekta bomo izpolnili še preo-

stale kazalnike. Pripravili bomo tri programe usposabljanja, in sicer:

- izdelovalec polsti in izdelkov iz polsti,
- ročni tkalec,
- slamokrovec.

Poleg tega imamo v načrtu tudi pripravo skrajšanega programa izobraževanja za srednje poklicne šole.

Aleksandar Sladojević

*Center RS za poklicno
izobraževanje*

Foto / Fotó:
arhiv Pomelaj,
Mala Polana, 2011

Képzési programok fejlesztése és kiértékelése

A Kézműves Akadémia projekt keretén belül, a Szlovén Köztársaság Szakképzési Központja, 2011 júliusa és decembere között, teljesítette a projektben kitűzött outputok többségét. A Szlovén Köztársaság Szakmai- és Szakképzési Szaktanácsa két szakmai standardot, valamint az alábbi területeken érvényes tudás- és képességkatalogust hagyta jóvá:

- mézeskalács készítő,
- nemezelő és nemes tárgyak készítője.

A projekt megvalósítási idejének utolsó szakaszában a hi-

ányzó outputokat is teljesíteni fogjuk. Elkészítjük a három képzési programot, és pedigrig:

- nemezelő és nemes tárgyak készítője,
- kézi szövő,
- zsuppfedő.

Ügyszintén tervezzük egy rövidített képzési program kidolgozását szakközépiskolák részére.

Aleksandar Sladojević

Szlovén Köztársaság Szakképzési Központja

SLOVÉN KÖZTÁRSASÁG
SZAKKÉPZÉSI
KÖZPONTJA

Foto / fotó:
Goran Ohman,
Lipovci, 2011.

Informacijske table so izdelane

HEGYPÁSZTOR KÖR

Končana je izdelava 20 informacijskih izvesnih tabel. Na okrasni kovinski nosilec, ki je pritrjen na steno, je nameščena tabla iz trdega lesa. Omogoča oglaševanje poklica, delavnice, ali partnerja, ki sodeluje pri projektu. Izmed tabel, ki so bile izdelane na Madžarskem, jih je 11 v Sloveniji, s čimer se krepi čezmejno sodelovanje med partnerji.

Promocija projekta

V tem obdobju je »Hegypásztor Kör« že drugič pomagal roko-dalcem, ki sodelujejo pri projektu, da so se predstavili in prodajali svoje izdelke na priljubljenih sej-mih v regiji.

V okviru Festivala buč v Őrsé-gu so v kraju Szalafő razstavljali in promovirali svoje izdelke lončarji, kovači, vezilje in pletilci košar. Na prireditvi smo v prenosnih montažnih lesenih paviljonih informirali interesente o projektu in delili informacijski material.

Snemanje promocijskega filma o podeželskem življenju je v teku. Dokumentarni film, ki zajema obdobje enega leta, seznanja z ohranjanjem tradicionalne ljudske kulture s predstavitvijo ljudskih običajev in poklicev, ki so bili značilni za posamezne letne čase.

Ákos Zágorhidi Czigány
koordinador projekta
Hegypásztor Kör

Rokodelski izveski.
Kézműves cégek.

Foto / Fotó:
Tilinger-Kecskeméti
Edit, október 2011. /
2011 október.

Izdelki iz ličja.
Csuhétárgyak.

Foto / Fotó:
Tilinger-Kecskeméti
Edit, Szalafő, 8. 10.
2011. / 2011. 10. 8.

Elkészültek az információs táblák

Befejeződött a 20 darab cégér megjelenésű információs tábla gyártása. A falra szerelhető díszes fém tartószerkezet egy keményfa táblát tart, amely valamely mesterséget, műhelyt vagy éppen a projektben résztvevő partnert hirdet. A Magyarországon elkészített táblák közül 11 darab Szlovéniába került, ezzel erősítve a partnerek közötti határon átnyúló együttműködést.

A projekt népszerűsítése

Immáron második alkalommal segítette a Hegypásztor Kör, hogy a projektbe bevont kézművesek a régióban szervezett népszerű vásáron bemutatthassák és árúsihassák termékeiket.

Az októberben megrendezett Őrségi Tökfesztivál szalafői hely-

színén többek között fazekas, kovács, hímző és kosárfonó népszerűsítette mesterségét és kínálta portékáját. A rendezvényen a már korábban elkészített szétszerelhető és szállítható fa pavilon felhasználásával tájékoztattuk az érdeklődőket a projektről, illetve osztottuk szét a projekt során elkészült információs anyagokat.

A vidéki életérzést bemutató promóciós film forgatása folyamatban van. Az egy évet felölelő dokumentum film a kézművesség és a hagyományos népi kultúra megőrzését ismerteti a különböző évszakokra jellemző népszokások és mesterségek bemutatásával.

Zágorhidi Czigány Ákos
projektkoordinátor
Hegypásztor Kör

HEGYPÁSZTOR KÖR

Pletarski izdelki.
Fonott tárgyak.

Foto / Fotó:
Tilinger-Kecskeméti
Edit, Szalafő, 8. 10.
2011. / 2011. 10. 8.

Festival buč.
Tökfesztivál.

Foto / Fotó:
Tilinger-Kecskeméti
Edit, Szalafő, 8. 10.
2011. / 2011. 10. 8.

Rokodelska akademija na Goričkem

JZ KP GORIČKO

Potujoča razstava

»Dediščina
za poklice
prihodnosti«.

»Örökség a jövő
hivatásaihoz«
vándorkiállítás.

Foto / Fotó:
Dušan Antolin, Atelje
za črko in sliko,
Murska Sobota. /
Muraszombat.

Po dokončanem usposabljanju v tkanju in lončarstvu na gradu na Goričkem, v jesenskem času intenzivno nadaljujemo z aktivnostmi v projektu Rokodelska akademija.

V mesecu septembru smo natisnili navojne panoje, ki ilustrirajo dediščino šestih poklicev v prihodnosti. Z njimi želimo motivirati mlade, ki so pred odločitvijo svoje poklicne poti, da bi se izobraževali tudi v delu z rokami: za kovača, ročnega tkalca, lončarja, polstilca, slamokrovca ali pletarja. Z razstavo želimo obiskati srednje šole v Prekmurju in osnovne šole na Goričkem.

Panoje smo prvič predstavili na gradu, na 6. Jesenskem bazarju, v soboto, 15. oktobra 2011 v muzejskih delavnicah. Dan smo namenili tudi odprtju potujoče razstave rokodelskih predmetov, izdelanih na delavnicah rokodelskega dizajna in izbranih na rokodelskih natečajih (»Najboljši izdelek-spominek« ter »Nakit in modni dodatki iz naravnih materialov«); obe aktivnosti sta izvajala projektna partnerja Zadruga Pomelaj in Društvo za ljudsko umetnost v Županiji Zala; slednji je razstavo tudi postavil v grajskih delavnicah. Obe potujoči razstavi Rokodelske akademije si je na

Kézműves Akadémia a Goričkón

dan Jesenskega bazarja ogledalo preko 800 obiskovalcev.

Z namenom prepoznavnosti delujočih rokodelcev smo že v začetku projekta vzpostavili interaktivni zemljevid rokodelcev, ki ga stalno dopolnjujemo. Zemljevid je javno dostopen na spletni strani projekta in Krajinskega parka Goričko. Do 10. 11. je zemljevid pogledalo preko 1930 obiskovalcev strani.

Stanka Dešnik
univ. dipl. inž. kraj. arh.
JZ Krajinski park Goričko

Agoričkói (gradi/felsőlendvai) várbán szervezett szövő- és fazekas képzés befejeztével, az ősz folyamán intenzíven folytatjuk a Kézműves Akadémia projekt keretén belüli tevékenységek megvalósítását.

Szeptemberben kinyomtattuk a hat különböző kézműves mester-ség örökségét bemutató, felcsavar-ható pannókat, amelyek célja a pályaválasztó fiataloknak bemutatni a kézművesség nyújtotta pályaválasztási lehetőségeket. Ezek között van a kovács, a kézi szövő, a faze-kas, a nemezelő, a zsuppkészítő és a

**GORIČKO NATÚRPARK
KÖZINTÉZET**

Rokodelski izdelki
z delavnice
rokodelskega
dizajna in
natečajeve.

A termékefejlesztés
és a pályázatok
során elkészült
kézműves
termékek.

Foto / Fotó:
Stanka Dešnik,
Grad, oktober 2011.
/ 2011 október.

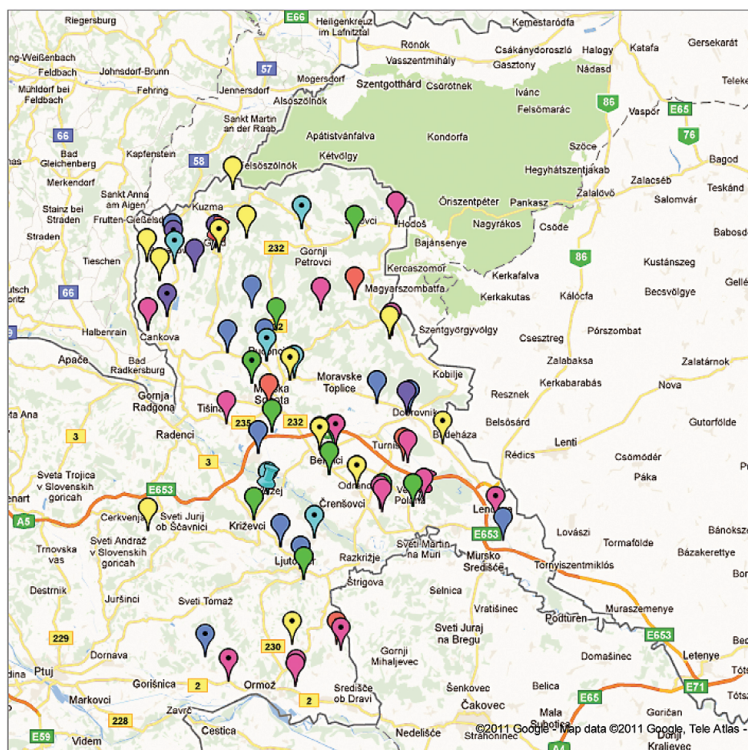

utóbbi rendezte be. Az Őszi Bazar napján, a Kézműves Akadémia két vándorkiállítását, több mint nyolcszáz látogató tekintette meg.

A működő kézműves mesterek könnyebb elérhetősége céljából, a projekt kezdetekor egy interaktív térképet alakítottunk ki, amit folyamatosan bővítettünk. A térkép a projekt és a Goričko Natúrpark weboldalán, szabadon hozzáférhető. 2011. november 10-éig a térképet 1930 látogató nézte meg.

okl. tájépítész mérnök

Goričko Natúrpark Közintézet

A határon
átnyúló térség
kézműveseinek
interaktív térképe.

<http://q.co/maps/9xrcn>

Priprava aplikativnih študij in tretjega etnografskega filma o rokodelcih

V Pokrajinskem muzeju Murska Sobota smo naše projektne aktivnosti usmerili v pripravo aplikativnih strokovnih študij. V sodelovanju z madžarskim partnerjem Zala Megyei Népművészeti Egyesület je pripravljena strokovna študija o razvoju rokodelskih izdelkov na čezmejnem območju Slovenije in Madžarske, ki bo objavljena v katalogu novo razvitih rokodelskih izdelkov. Uporabna vrednost študije je v nujenju strokovnih podlag za razvoj novih rokodelskih izdelkov in nadgradnjo obstoječih, v smernicah pri embalaranju izdelkov in v predstavitvi pome-

na in primera rokodelskih zgodbic kot dodatni vrednosti rokodelskim izdelkom. Predstavljeni so številni praktični primeri iz projektne dejavnosti rokodelskega dizajna.

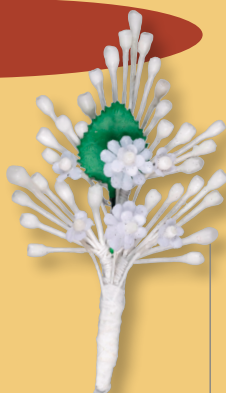
V pripravi je tudi aplikativna študija o potrebah turističnih ponudnikov po rokodelskih izdelkih in storitvah na slovensko-madžarskem čezmejnem območju. Terenska raziskava na slovenski strani je zaključena, v njej je sodelovalo 39 različnih turističnih ponudnikov iz Pomurja. Raziskava ima več med seboj povezanih namenov: ugotoviti kakšni predmeti, programi in

POKRAJINSKI MUZEJ
MURSKA SOBOTA

Razvoj novih rokodelskih izdelkov je v študiji predstavljen na praktičnih primerih
A kézműves termékfejlesztés a tanulmány gyakorlati példákkal ismertetni.

Foto / Fotó: Mateja Huber, Mala Polana, 3. 3. 2010. / 2010. 3. 3.

Na tretjem etnografskem filmu bo prikazan postopek ročne izdelave poročnega okrasja.

A harmadik néprajzi film az esküvői díszek elkészítésének folyamatát mutatja be.

Foto / Fotó:
Tomislav Vrečič, Murska
Sobota, 23. 7. 2007. /
Muraszombat, 2007.
7. 23.

storitve določajo posamezno turistično ponudbo, v kakšni meri in na kakšen način je zastopano rokodelstvo, predstavljeni bodo tudi predlogi za možne integracije rokodelstva v turistično ponudbo. Študija bo objavljena v zborniku projekta.

Pripravlja se tudi tretji etnografski film o rokodelcih, v katerem bo predstavljenih več rokodelcev in rokodelskih veščin: pletarstvo iz šibja, piskroveštvo, izdelovanje poročnega okrasja, krašenje jajc s tehniko praskanja in pečarstvo.

Mateja Huber

Pomurski muzej Murska Sobota

A Muraszombati Muravidéki Múzeumban a projekttevékenységeinket a szakmai alkalmazott tanulmányok elkészítésére összpontosítjuk. A Zala Megyei Népművészeti Egyesület magyar partnerrel együttműködve elkészült a szlovén-magyar határon átnyúló térség kézműves termékeiről szóló tanulmány, amely a termékfejlesztés során létrejött új kézműves termékeket bemutató katalógusban jelenik meg. A tanulmány használati értékét az új kézműves termékek fejlesztését és a meg-

Evidentiranje rokodelcev na terenu: rezbar Dani Rajh iz Spodnje Ščavnice.

Kézművesek nyilvántartásba vétele terepen: Dani Rajh fafaragó, Spodnja Ščavnica.

Foto / Fotó:
arhiv Rokodelske
akademije, Spodnja
Ščavnica, 21. 10.
2010. / Kézműves
Akadémia archívuma,
Spodnja Ščavnica,
2010. 10. 21.

Alkalmazott tanulmányok és a kézműves mesterekről szóló harmadik néprajzi film elkészítése

lévők továbbfejlesztését szolgáló szakmai alapok biztosítása, a kézműves termékek csomagolásával kapcsolatos tudnivalók, valamint a kézműves termékek hozzáadott értékét hordozó kézműves történetek képezik. A termékfejlesztés projekttevékenység kapcsán számos gyakorlati példát ismertetünk.

Készül továbbá az alkalmazott tanulmány, amelynek célja annak felmérése, mennyire igénylik a szlovén-magyar határon átnyúló térség idegenforgalmi szolgáltatói kínálatukban a kézműves termékek és szolgáltatások megjelenítését. A szlovén oldali terepi felmérés befejeződött, ebben 39 különböző idegenforgalmi szolgáltatót vontunk be a Muravidékről. A kutatásnak több összefüggő célja van: egyrészt annak a megállapítása, milyen tárgyak, programok és szolgáltatások képezik az idegenforgalmi kínálatot, és milyen mértékben és módon képviselte magát a kézművesség, ugyanakkor pedig javaslatokat is teszünk arra vonatkozóan, hogyan lehet a kézművességet az idegen-

forgalmi kínálatba integrálni. A tanulmány a projekt szöveggyűjteményében jelenik meg.

Készül a kézműves mestereket bemutató harmadik néprajzi film is, amelyben több mestert és kézműves tevékenységet mutatunk be: vesszőfonás, fazékdrotózás, esküvői díszek készítése, hímes tojás készítés karcolással és kályhaépítés.

Mateja Huber

Muravidéki Múzeum Muraszombat

**MURASZOMBATI
TARTOMÁNYI
MÚZEUM**

Evidentiranje
rokodelcev na
terenu: čevljar Jožef
Zavec iz Renkovca.

Kézművesek
nyilvántartásba
vétele terepen:
Jožef Zavec cipész,
Renkovci.

Foto / Fotó:
arhiv Rokodelske
akademije, Renkovci,
18. 10. 2010. /
Kézműves Akadémia
archívuma, Renkovci,
2010. 10. 18.

Lan moj okras

POMELAJ,
ZADRUGA ZA RAZVOJ
PODEŽELJA, Z.O.O.

ART Kamp.

ART Kamp.

Foto / fotó:
Rozalija Smej,
Maribor, 24.-25. 6.
2011 / 2011. 6. 24. - 25.

Jenamena Fest.

Jenamena Fest.

Foto / fotó:
Tanja Horvat,
Črenšovci, 20. 8. 2011
/ 2011. 8. 20.

Mednarodni rokodelski natečaj je ena izmed aktivnosti, ki je potekala v okviru čezmejnega projekta Rokodelska Akademija in se je odvijala istočasno na obeh straneh meje. Na slovenski strani je nosilec projektne aktivnosti ZRP Pomelaj, z.o.o., ki je v mesecu aprilu organiziral informativni delavnici za mednarodni natečaj in sicer na temi: »Nakit in modni dodatki«, ter »Spominki iz naravnih materialov«, z namenom, da se razjasnijo vprašanja, ki se pojavljajo glede vsebin in dokumentacije natečaja. Delavnice sta vodili mag. Sonja Toplak Kociper in etnologinja Mateja Huber, same razpisne pogoje in dokumentacijo pa je razložila ga. Dragica Horvat (ZRP Pomelaj, z.o.o.). Udeležba na obeh delavnicah je bila dobra. Udeleženci so teoretične vsebine predavateljic podkrepili s praktičnimi primeri, vrednotenja izdelkov, ocenjevanja, celostne podobe.

V mesecu juniju je potekal izbor in ocenjevanje izdelkov prispelih na natečaj »Nakit in modni dodatki«. Izbor izdelkov je opravila tričlanska mednarodna komisija, ki je bila sestavljena iz ene predstavnice iz Madžarske in dveh predstavnic iz Slovenije. Na natečaj »Nakit in modni dodatki« je prispelo 14 prijavnic, od tega je komisija tri izločila, ostalih 11 pa se je uvrstilo na razstavo. Otvoritev potujoče razstave in razglasitev rezultatov se je odvijalo 17. 6. 2011 na Madžarskem v Zalaegerszegu. Dogodka so se udeležili tudi izdelovalci. Pet najboljših izdelkov je bilo v skladu z razpisnimi pogoji odkupljenih in bodo uporabljeni kot didaktično učni modeli oz. pripomočki. Največ točk je prejel izdelek iz lanu, ki ga je izdelala ga. Majda Hari iz Gradišča, za osnovo izdelka (pas, verižica, zapestnica) je uporabila laneno prejo, vse skupaj pa je povezala z zgodbico o lanu.

»Ponosno si rasel, krasil polja naše dežele, tako je tvoj modri cvet osvajal dekleta in žene, katere so s svojimi spretnimi rokami plele, te obdelovale, da so prišle do nitk iz katerih so nastajali najlepši izdelki in modni dodatki, ki so bili v ponos deklet in žen.

Izdelek je izdelovalka poimenovala »Lan moj okras«.

Izdelkom iz rokodelskega dizajna so se na potujoči razstavi pridružili še izdelki iz natečaja.

Promocija

V mesecu juniju je potekal v Mariboru Festival Lent, v okviru katerega je tudi aktivnost ART Kamp, kjer je ZRP Pomelaj, z.o.o. sodeloval dva dni. V tem času je potekala predstavitev projekta AC, krajše promocijske rokodelske delavnice ter manjša razstava izdelkov iz rokodelskega dizajna.

V okviru Festivala Jenamena Fest (avgust) v Črenšovcih je na predstavitvi domače obrti in rokodelstva bila razstava izdelkov iz rokodelskega dizajna in nekaterih izdelkov iz natečaja.

Promocija projekta AC, predstavitvene razstave, promocijske delavnice so potekale še na različnih prireditvah in sejnih, kakor tudi na sedežu ZRP Pomelaj, z.o.o. in sicer:

- na Buraških dnevih v Ižakovcih, avgust;
- sejnem Agra v Gornji Radgoni, avgust;

- turistična tržnica v Moravskih Toplicah, avgust-september;
- v Ižakovcih na srečanju naročnikov revija GEA, september;
- Mala Polana, obisk članic rokodelskega krožka iz Slovenj Gradca, september.

Zaključno usposabljanje

Za izvedbo usposabljanja tretje skupine pletarjev je bila izvedena informativna delavnica, na katero so bili povabljeni prijavljeni kandidati. Na informativni delavnici smo potencialnim udeležencem predstavili projekt Rokodelska akademija, potek usposabljanja, program usposabljanja in se dogovorili tudi o predvidenem terminskem planu. Samo izvajanje usposabljanja se je začelo 18. 7. 2011 in je še vedno v fazi izvajanja, z usposabljanjem bomo predvidoma zaključili decembra 2011. Udeleženci se v program usposabljanja vključujejo modularno, se pravi v posamezne module glede na njihove potrebe in interese. Predvsem je to pomembno pri udeležencih, ki določena znanja že imajo in bi tako osvojili zgolj tiste vsebine, ki jih ne poznajo oz. obvladajo. Udeleženci prihajajo iz različnih okolij, vsi z interesom, da osvojijo čim več praktičnih znanj in spretnosti.

*Dragica Horvat, direktorica
Ana Hozjan, strokovna sodelavka
Zadruga Pomelaj*

A len, az én ékességem

POMELAJ FEJLESZTÉSI SZÖVETKEZET

Nagrajen izdelek
ga. Majda Hari.

Majda Hari
dijazott terméke.

Foto /fotó:
Klavdija Stanko,
Zalaegerszeg,
17. 6. 2011 / 2011. 6. 17.

A nemzetközi kézműves pályázat csak egy a Kézműves Akadémia határon átnyúló projekt keretében megvalósuló, és a határ mindkét oldalán, párhuzamosan zajló tevékenységek közül. A szlovén oldali szervező a Pomelaj Vidékfejlesztési Szövetkezet volt, amely a nemzetközi pályázat kapcsán, áprilisban információs műhelyfoglalkozást szervezett, és pedig az „Ékszerek és divat kiegészítők” valamint „Természetes anyagokból készült emléktárgyak” témában. Az információs műhelyfoglalkozás célul tűzte ki a pályázattal kapcsolatos tartalmakkal és dokumentációval kapcsolatos kérdések tisztázását. A foglalkozást mag. Sonja Toplak Kociper és Mateja Huber néprajzos vezette, a pályázati feltételeket és a dokumentációt pedig Dragica Horvat, a Pomelaj képviselője ismertette. A két műhelyfoglalkozáson a részvétel kielégítő volt. A résztvevők gyakorlati példákkal támasztották alá az előadók részéről bemutatott, a gyakorlati példákkal, termékértékeléssel és az egységes arculattal kapcsolatos elméleti tartalmakat.

Az „Ékszerek és divat kiegészítők” pályázatra beérkezett tárgyak kiválasztása és értékelése júniusban zajlott. A beérkezett termékek

válogatását egy magyarországi és két szlovéniai szakértőből álló, háromtagú nemzetközi zsűri végezte. Az „Ékszerek és divat kiegészítők” pályázatra 14 pályázó küldte el alkotását, a zsűri hármat kizárt, a többi tizenegyet pedig besorolta a kiállításra. A vándorkiállítás megnyitója és az eredményhirdetés 2011. június 17-én, Zalaegerszegen volt, és ezen maguk a kézművesek is részt vettek. A pályázati feltételeknek megfelelően, az öt legjobb terméket megvásároltuk, és ezeket didaktikai modellként, illetve segédeszközként fogjuk használni. A legtöbb pontot a gradišcei Majda Hari lenből készített terméke kapta, a terméket (öv, nyaklánc, karperec) lenfonalból készítette, és a lenről szóló történettel egészítette ki.

„Büszkén nőtél, dísze voltál vidékünk mezőinek, kék virágod elbűvölte a lányokat és asszonyokat, akiknek szorgos kezei később téptek, alakítottak, hogy a lányok és asszonyok szebbnél szebb ékességeihez fonalat készítsenek belőled.”

A készítő, a „Len, az én díszem” címet adta a termékeknek.

A termékfejlesztés során készített termékekhez, a vándorkiállításon a pályázati tárgyak is csatlakoztak.

Promóció

A júniusban, Mariborban szervezett Lent fesztivál keretén belül zajlott az ART Kamp rendezvény, amelynek két napján a Pomelaj szövetkezet is részt vett, és bemutatta az AC projektet, rövid kézműves műhelyfoglalkozásokat szervezett, és alkalmi kiállítás során bemutatta a termékfejlesztés során elkészült termékeket is.

A Jenamena Fest fesztiválon (augusztus) Črenšovciban, a kézműves bemutató keretén belül kiállítás készült a termékfejlesztés termékeiből és néhány pályázati tárgyból.

Az AC projekt promóciója, a bemutató kiállítások és műhelyfoglalkozások további különböző rendezvényeken és vásárokon, valamint a Pomelaj szövetkezet székhelyén is megvalósultak, és pedig:

- Izakovciban, a Buraški dnevi rendezvényen,
- A Gornja Radgona-i Agra vásáron, augusztusban,
- idegenforgalmi piactér Moravske Toplicében, augusztus-szeptember,
- Izakovciban, a GEA folyóirat előfizetőinek találkozóján, szeptember,
- Mala Polana, a Slovenj Gradec-i kézműves szakkör tagjainak látogatása, szeptember.

Záró képzés

A fonók harmadik csoportjának szervezett képzés lebonyo-

lítása előtt információs műhelyfoglalkozást szerveztünk, amelyre meghívtuk a bejelentkező résztvevőket. A tájékoztató során a potenciális résztvevőknek bemutattuk a Kézműves Akadémia projektet, a képzés menetét, és megbeszéltük a tervezett ütemtervet is. Maga a képzés 2011. július 18-án kezdődött, és a tervek szerint 2011 decemberében fejeződik be. A résztvevők modulárisan csatlakoznak a képzési programba, tehát saját igényeik és érdeklődésük alapján választják meg a modulokat. Ez különösen azoknál fontos, akik már rendelkeznek bizonyos előtudással, így valóban csak a számukra újdonságot jelentő tartalmakkal ismerkednek. A különböző helyekről érkező résztvevők minél több gyakorlati tudást és képességet kívánnak elsajátítani.

Dragica Horvat, igazgató
Ana Hozjan, szakmai munkatárs
Pomelaj Szövetkezet

Udeleženke na
usposabljanju.

A képzés résztvevői.

Foto / fotó:

Tanja Horvat, Lipovci,
25. 7. 2011 / 2011. 7. 25.

Informiranje javnosti o projektu

PRLEŠKA RAZVOJNA
AGENCIJA, GIZ

Odprtje potujoče
razstave na gradu
Grad.

A vándorkiállítás
megnyitója a gradi
(Felsőlendva) várban.

Foto / Fotó:
Goran Ohman, Grad,
15. 10. 2011. / 2011.
10. 15.

V preteklem obdobju je Prleška razvojna agencija izdala dve zloženkí – prvo, predstavítevno o projektu, druga pa je dvojezična, v kateri so predstavljene rokodelske dejavnosti slovenskih in madžarskih rokodelcev. Izdelali smo tudi 50 rokodelskih infotabel iz pločevine, uporabljalo pa jih bo lahko preko 70 rokodelcev z obeh strani meje. Info table so v večini primerov hranjene pri projektnih partnerjih.

Pred kratkim smo izdali tudi ličen plakat – koledar, ki predstavlja rokodelsko dejavnost in bo služil kot primerno poslovno darilo vsem partnerjem in sodelujočim v projektu.

Projekt Rokodelska akademija smo tudi letos predstavili na tradicionalnem Prleškem sejmu, ki je potekal v Ljutomeru v soboto, 13. avgusta 2011. Naša ponudba je naletela na dober odziv obiskovalcev sejma, saj so pokazali precejšnje zanimanje tako za rokodelske izdelke (le teh nismo ponujali), kot tudi za možnost vključitve v razna izobraževanja in tečaje, ki jih nudimo v sklopu projekta Rokodelska akademija.

V Prleški razvojni agenciji ves čas projekta skrbimo tudi za prevode ter za foto in video posnetke dogajanja na projektu.

Goran Ohman

Prleška razvojna agencija

Madžarski naslov

A Prleška razvojna agencija az elmúlt időszakban két leporellót készített – egy projektbeutató, valamint egy kétnyelvű kiadványt, amelyben bemutatjuk a szlovén és a magyar kézműves mesterek tevékenységét. Elkészítettünk 50 darab fém kézműves információs táblát, amelyeket a határ két oldalán több mint 70 kézműves tudja majd használni. Az információs táblák többségét a projektpartnereknél őrzik.

A közelmúltban készült el látványos – naptár formájú plakátunk, amely bemutatja a kézműves mesterségeket, ugyanakkor a projektpartnernek és a projektben résztvevők, üzleti ajándékként is használhatják.

A Kézműves Akadémia projektet bemutattuk az idei Prlekijai vásáron is, amely 2011. augusztus 13-án, szombaton volt, Ljutomerben. A vásárlátogatók között kínáltunk kedvező visszhangra talált, sokan érdeklődtek a kézműves termékek (ezeket a vásáron nem értékesítettük), valamint a Kézműves Akadémia projekt keretén belül szervezett képzések és tanfolyamok iránt.

A Prleška razvojna agencija a projekt megvalósítása során gondoskodik a fordítási és tolmácsolási teendők biztosításáról, valamint a projekttel kapcsolatos fotó- és videó dokumentáció elkészítéséről.

Goran Ohman

Prlekia Fejlesztési Ügynökség

**PRA - FEJLESZTÉSI
ÜGYNÖKSÉG**

Srečanje projektnih partnerjev v Sombotelu.

Projektpartneri találkozó Szombathelyen.

Foto / Fotó:
Goran Ohman,
Szombathely, 6. 10.
2011. / 2011. 10. 6.

Etnografski tabor na Rokodelski domačiji (27.–29. junij 2011, 29.–30. september 2011)

DIREKCIJA MUZEJEV
ŽELEZNE ŽUPANIJE -
SAVARIA MŰZEUM

Staro rokodelsko
orodje v Muzejski vasi
Železne županije.

Régi kézműves
eszközök
konzerválása a Vasi
Múzeumfaluban.

Foto / Fotó:

Illés Péter, Szombathely,
29. 9. 2011. / 2011. 9. 29.

Rokodelska domačija (Kézműves Porta) in okolica muzeja na prostem ter seveda lepo sončno vreme so zagotovili idealne pogoje otrokom, udeležencem tabora, ki so v Muzejski vasi Železne županije v poletju in v jeseni spoznavali tradicionalne rokodelske poklice in še delujoče rokodelske mojstre. Medtem ko so jih usmerjali restavratorji Muzeja Savaria, Ernő Csaba Kiss, Judit Edőcs in Zsófia Gereben, so se preizkusili tudi kot »restavratorji« pri čiščenju in konserviranju

vrvarske, kolarske in mizarske opreme. Tako veliki kot majhni so imeli priložnost preizkusiti delovanje stavev in stružnice na nožni pogon. Vrvar Gyula Baki iz Zalalövőja je udeležencem predstavil osnovne prijeme izdelave vrvi za živino, rezbar Kálmán Horváth pa jim je pokazal, kako so izdelovali tradicionalne grablje v pokrajini Őrség.

Péter Illés

Uprava muzejev Železne županije –
Muzej Savaria

Udeleženci tabora v rokodelskem dvoru Muzejske vasi Železne županije. / Táborozók a Vasi Múzeumfalun Kézműves Portáján.

Fotó: Illés Péter, Szombathely, 30. 9. 2011. / 2011. 9. 30.

Néprajzi tábor a Kézműves Portán (2011. június 27–29., szeptember 29–30.)

A Kézműves Porta és a skanzen környezete, na és persze a napsütés, ideális körülményeket biztosítottak arra, hogy a nyáron és ősszel a szombathelyi Vasi Múzeumfaluban táborozó gyerekek megismerkedjenek régi kézműves mesterségekkel, és még tevékeny mesterekkel. Mindeközben a résztvevők „restaurátorként” is kipróbálhatták magukat, mialatt Kiss Ernő Csaba, Edőcs Judit és Gereben Zsófia, a Savaria Múzeum restaurátorai irányításával számos egykori kötélverő, bog-

nár, valamint asztalos szerszámot tisztítottak és konzerváltak. Kicsik és nagyok kipróbálhatták például a szövőszéket és a lábbal hajtós esztergát. A táborozók Baki Gyula zalalövői kötélverő mesterrel a marhakötél készítés alapvető fogásait gyakorolták, míg Horváth Kálmán fafaragótól eltanulhatták miként is készültek a hagyományos őrségi gereblyék.

Illés Péter

Vas Megyei Múzeumok Igazgatósága – Savaria Múzeum

VAS MEGYEI
MÚZEUMOK
IGAZGATÓSÁGA -
SAVARIA MÚZEUM

Spoznavanje
vrvarskega orodja v
rokodelskem dvoru
Muzejske vasi Železne
županije.

Ismerkedés a
kötélverés eszközeivel
a Vasi Múzeumfalu
Kézműves Portáján.

Foto / Fotó:
Illés Péter, Szombathely,
30. 9. 2011. / 2011. 9. 30.

Realizacija izobraževanja Rimokatoliške fundacije Martineum

RIMOKATOLIŠKA
FUNDACIJA
MARTINEUM

Udeleženci
izobraževanja na dveh
oblikah izobraževanja.

A képzés résztvevői a
2. Foglalkozáson.

Foto / Fotó:

Bazsó György,
Szombathely,

10. 9. 2011. / 2011. 9. 10.

Prvi poskusi pletenja
iz slame.

Az első próbálkozások
szalmából.

Foto / Fotó:

Bazsó György,
Szombathely,

3. 9. 2011. / 2011. 9. 3.

V projektu smo poleg priprav na izobraževanje prevzeli nase tudi izvedbo izobraževanja OKJ (NPK), kjer smo se odločili za poučevanje izdelave predmetov iz rogoza, slame in ličja. Glavni razlog za to odločitev je bil, da so se udeleženci pri tem seznanili s tremi materiali in njihovo obdelavo, kar jim bo v prihodnosti dalo večjo možnost za specializacijo. Izobraževanje smo objavili poleti, število prijav pa je preseglo vsa pričakovanja. Tako smo 2. septembra začeli z izobraževanjem v skupinah, ki so

šteje največ 12 udeležencev. Do konca oktobra so že opravili 100 ur izobraževanja. Preostalih 310 ur pa bodo realizirali do konca maja, opravljali pa bodo tudi izpit OKJ/NPK.

Poleg tega pa so v teku tudi priprave na zaključno konferenco, ki bo 31. maja in 1. junija 2012. Predavatelje že imamo, zdaj poteka izdelava podrobnega programa in načrtovanje ter nabava konferenčnega gradiva.

Erika Kovács-Zsoldos
Rimokatoliška fundacija
Martineum

MRKA képzésmegvalósítása

A projektben a képzések kidolgozása mellett vállaltuk egy OKJ-s képzés lebonyolítását is, melyben a Gyékény-, szalma- és csuhéjtárgykészítő képzésre esett a választásunk. Ennek a fő oka az volt, hogy ebben három anyaggal és azok megmunkálásával ismerkednek meg a résztvevők, amely nagyobb lehetőséget ad nekik a jövőben a specializálódásra.

Nyáron hirdettük meg a képzést, melyre a jelentkezések száma az elvárásainkat felülmúlta, így a maximális 12 fős csoporttal tudtuk elindítani szeptember 2-án a képzést, október végéig pedig már 100 órán vannak túl a résztvevők.

A maradék 310 órát pedig május végéig teljesítik, illetve ekkor egy OKJ-s vizsgát is fognak tenni.

Emellett a 2012. május 31-június 1-én tartandó zárókonferencia előkészületei is folyamatban vannak. Az előadóink már megvannak, most a konferencia részletes programjának kidolgozása és a PR ajándékok tervezése és beszerzése folyik.

Kovács-Zsoldos Erika

*Martineum Római Katolikus
Alapítvány*

**MARTINEUM
RÓMAI KATOLIKUS
ALAPÍTVÁNY**

Lutke iz ličja.
Csuhejbábuk.

Foto / Fotó:
Bazsó György,
Szombathely,
1. 10. 2011. / 2011. 10. 1.

Žetveni venček – eden
izmed odličnih izpitnih
predmetov.

Aratókoszorú – az
egyik vizsgaremek
készítése.

Foto / Fotó:
Bazsó György,
Szombathely,
1. 10. 2011. / 2011. 10. 1.

Zavod Marianum Veržej – Center Duo

ZAVOD MARIANUM
VERŽEJ - CENTER DUO

Mednarodni etnološko-raziskovalni tabor Veržej 2011

Pokrajinski muzej Murska Sobota in Zavod Marianum Veržej – Center DUO sta v času od 15.-20. avgusta 2011 organizirala mednarodni etnološko-raziskovalni tabor. Udeleženci, ki so prihajali tako iz Slovenije kot tudi iz Madžarske, so v tednu dni, ki so ga preživeli v Veržaju, spoznavali terensko delo in delno tudi kabinetno, kjer so inventarizirali predmete novonastalega Ekomuzeja v Veržaju. Zbirka, ki se počasi dopolnjuje, delno nastaja tudi s pomočjo projekta Rokodelska akademija, saj smo v času tabora inventarizirali kar 205 predmetov, ki so bili večinoma pridobljeni brezplačno, oz. so nastali tekom različnih usposabljanj omenjenega projekta. Nekaj predmetov je bilo tudi odkupljenih.

V terenskem delu so udeleženci raziskovali dvojezično področje – na slovenski strani okolica Lendave in delno Goričko, na madžarski področje Porabja. Iskali so dvojezične izraze rokodelskega in kmečkega orodja, stavbne dediščine in vsakdanjih predmetov, ki so jih v preteklosti (nekateri še danes) ljudje uporabljali.

Popoldneve in večere smo popestrili z rokodelskimi delavnici (lončarska, pletarska), prijetnim medsebojnim druženjem in nepozabnimi doživetji, ki so spletile prijateljske vezi med udeleženci.

Zaključek izobraževalnih aktivnosti

Izvedeni še dve rokodelski šoli v naravi

Projektni partner Zavod Marianum Veržej – Center DUO je v času od 19.-23. septembra 2011 gostil učence 8. razredov Osnovne šole Vižmarje Brod. Skupaj z rokodelci in drugimi zunanjimi strokovnimi sodelavci smo pripravili zanimiv program rokodelskih delavnic ter spoznavanja kulturne in naravne dediščine Pomurja. Tako so se učenci preizkusili za vretenom, kjer so oblikovali vrtečo se glino, z istim materialom modelirali, pletli iz šibe, slame in ličja ter spoznali kovača. Bivanje v Veržaju so popestrili s pravim prleškim večerom, kjer so se učenci skupaj s folklorniki Folklorne skupine Leščeček naučili prleških plesov, skupaj z domačo gospodinjo pekli pletenice in sladke »kifle«, obiskali pa so tudi Čebelarški muzej in se

podali na pot po gozdni učni poti ob mrtvicah reke Mure. Posebno doživetje pa je bilo »kožuhaje«, ki se je ravno v času njihovega bivanja odvijalo na dvorišču Zavoda Marianum. Tako je teden vsekakor prehitro minil in polni novih doživetij so se vračali v šolske klopi.

Tudi v tem šolskem letu pa smo sodelovali z domačo osnovno šolo. V času od 4.-6. oktobra smo tako izvedli še zaključni, peti program rokodelske šole v naravi. Učenci OŠ Veržej so najbolj pester dan doživeli v ponedeljek, ko so bili razpršeni v kar 4 delavnice – pletarsko, lončarsko, kovaško, pekli pa so tudi pletenice in sladke »kifle«. V naslednjih dneh pa so izdelki nastajali le v lončarski delavnici – a zato tam toliko bolj produktivno.

S pozitivnimi izkušnjami in novimi idejami, kako rokodelske

šole v naravi narediti še bolj zanimive, čakamo na nove programe, ki jih bomo izvajali v prihodnjem šolskem letu, v projektu Rokodelske akademije 2.

Srednješolski modul – pečar

V času od 10.-21. oktobra 2011 je Zavodu Marianum Veržej – Center DUO skupaj z dijaki Dvojezične srednje šole Lendava, izobraževalnega programa »Pečar-polagalec keramičnih oblog« izvedel srednješolski modul – pečar, ki je obsegal 60 ur. Skupaj z organizatorko praktičnega usposabljanja z delom (PUD) na šoli, Lučko Bačič in Centrom za poklicno izobraževanje RS (CPI), ter seveda izvajalcem izobraževanja, pečarskim mojstrom Robertom Žumanom iz Noršincev, smo oblikovali modul, kjer so se dijaki seznanili z osnovnim teore-

Delavnica pečarstva.

Kályhaépítő
műhelyfoglalkozás.

Foto / Fotó:

Ivan Kuhar, Veržej, 17.
10. 2011. / 2011. 10. 17.

tičnim znanjem tradicionalnega pečarstva, svoje znanje pa so pridobivali tudi praktično – tekom usposabljanja so sezidali krušno peč in tako postavili trajen pečat projektu.

S to aktivnostjo so se zaključila usposabljanja in izobraževanja, ki smo jih v projektu predvideli. Naše aktivnosti na tem področju bodo sedaj uperjene v rokodelce same, kjer bomo skozi info-motivacijske delavnice skušali vzpodbuditi in nadgraditi njihovo dosejanje delovanja.

Ivan Kuhar

Zavod Marianum Veržej – Center DUO

Udeleženci
mednarodnega tabora.

A nemzetközi tábor
résztevői.

Foto / Fotó:
Ivan Kuhar,

Monošter, 18. 8. 2011. /
2011. 8. 18.

Nemzetközi Néprajzi Kutatótábor Veržej 2011

A Muraszombati Tartományi Múzeum és a Zavod Marianum Veržej – Center DUO, 2011. augusztus 15-étől 20-áig szervezte meg a nemzetközi néprajzi kutatótábort. A szlovéniai és a magyarországi résztvevők a Veržejben eltöltött egy hét alatt betekintést kaptak a terepmunkába, és részben a kabinetmunkába is, ahol az újonnan alakított verzeji Ökomúzeumj tárgyait vették leltárba. A gyűjtemény folyamatos bővülését a Kézműves Akadémia projekt is segíti, hiszen a tábor idejében 205 olyan tárgyat vettünk leltárba, amelyek többségét térítésmentesen kaptuk, illetve a projekt keretén belül végzett különböző képzések során keletkeztek. A tárgyak egy része vásárlással került a múzeumba.

A résztvevők, a terepmunka során a nemzetiségileg vegyesen lakott területet kutatták – a szlovén oldalon Lendva környékét és a Goričko egy részét, míg a magyar oldalon a Rábavidéket, ahol a kézműves- és parasztszerszámokkal, az épített örökséggel és a múltban (részbe ma is) haszná-

Marianum intézet Veržej – Center DUO

latban lévő használati tárgyakkal kapcsolatos kétnyelvű kifejezéseket keresték.

Délutánonként és esténként kézműves műhelyfoglalkozásokat szerveztünk (fazekas, fonó), kellemes társalgásokban és a résztvevők közötti baráti szálakat fonó felejthetetlen élményekben vettünk részt.

Képzési tevékenységek zárása

Mögöttünk még két kézműves erdei iskola

A Zavod Marianum Veržej – Center DUO projektpartner 2011. szeptember 19-e és 23-a között vendégül látta a Vižmarje Brod-i általános iskola nyolcadik osztályos tanulóit. A kézművesekkel és a külső szakértőkkel együttműködve érdekes kézműves műhelyfoglalkozásokat szerveztünk, ugyanakkor bemutattuk a Muravidék kulturális és természeti örökségét is. A tanulók kipróbálták a korongot, alakították az forgó agyagot, amelyből később modelleztek is, megismerték a vessző-, a szalma- és a csuhéfonás alapjait és találkoztak egy kovácsmesterrel is. A veržej tartózkodást egy valódi prlekijai est varázsolt hangulatosabbá,

amely során a Leščeček néptáncsoporttól eltanultak néhány helyi táncot, a háziasszonnyal együtt fonott kalácsot és édes kiflit sütöttek, majd ellátogattak a méhészeti múzeumba és végigjárták a Mura holtágai melletti tanösvényt. Külön élményt jelentett számukra a kukoricafosztás, amely éppen abban az időben zajlott a Marianum Intézet udvarán. Az egy hét így hamar eltelt,

MARIANUM INTÉZET
VERŽEJ – CENTER DUO

Šola v naravi.

Erdei iskola.

Foto / Fotó:
Ivan Kuhar, Veržej,
szeptember, október
2011. / 2011 október,
szeptember.

és élményekkel gazdagodva tértek vissza az iskolapadokba.

Ebben a tanévben is jó volt a hazai általános iskolával való együttműködésünk. Október 4-e és 6-a között szerveztük meg az erdei iskola ötödik, záró programját. A verzeji általános iskolások számára a hétfő volt a legérdekesebb nap, hiszen akkor négy műhelyben is dolgozhattak: a fonó-, a fazekas- és a kovácműhelyben, valamint a fonott kalács és édes kifli sütésében is részt vehettek. A folytatásban csak a fazekasműhelyben folyt a munka, és mondhatjuk, igencsak alkotókedvükben voltak.

Kedvező tapasztalatokat és újabb ötleteket gyűjtöttünk arra vonatkozóan, hogyan lehet a kézműves erdei iskolát még érdekesebbé tenni, és már alig várjuk a folytatást, hiszen a következő tanévben, a Kézműves Akadémia 2 projektben is lesz ilyen esemény.

Középiskolai modul – kályhaépítő

2011. október 10-e és 21-e között a Verzeji Marianum Intézet – Center DUO a Lendvai Kétnyelvű Középiskola diákjaival együttmű-

ködve, a „kályhaépítő-kerámia-burkoló” képzési program keretén belül megvalósította a hatvan órás kályhaépítő modult. Az iskolában, a gyakorlati képzés és munka szervezésével foglalkozó Lučka Bačič és a Szlovén Köztársaság Szakképzési Központjával (CPI) együttműködve, és természetesen a képzést végző szakember, a noršincii Robert Žuman kályhaépítő mester vezetésével alakítottuk ki a modult, amelyben a diákok megismerkedtek a hagyományos kályhaépítés elméleti alapjaival, majd tudásukat a gyakorlati képzés során bővítették, és a képzés során megépített kemencével tartós emléket állítottak a projektnek.

Ezzel a tevékenységgel befejeződtek a projektben tervezett képzések és oktatási folyamatok. Ezen a területen, a tevékenységeinkkel most már magukat a kézműveseket célozzuk meg, eddigi tevékenységüket információs-motivációs műhelyfoglalkozásokkal ösztönözzük és segítjük bővíteni.

*Ivan Kuhar
Marianum Intézet Verzej*

Projektne aktivnosti v zaključnem obdobju izvajanja

V projektu Rokodelska akademija se tudi v zaključnem obdobju izvajanja obetajo številne projektne aktivnosti.

Do konca januarja 2012 si lahko v Ekomuzeju Veržej ogledate dve mednarodni potujoči razstavi; razstavo unikatnih rokodelskih izdelkov z rokodelskega dizajna in natečajev (nosilca aktivnosti Pomelaj in Društvo za ljudsko umetnost v Županiji Zala) ter razstavo Dediščina za poklice prihodnosti (nosilca aktivnosti JZ Krajinski park Goričko in Društvo za ljudsko umetnost v Županiji Zala; za dvojnik razstave v obliki stalne postavitve v Ekomuzeju skrbi partner Zavod Marianum Veržej). Obe razstavi se 8. februarja 2012 selita v prostore Pomurskega muzeja Murska Sobota ter nadalje v Lendavo in na osnovne ter srednje šole v Pomurju.

V začetku leta 2012 partnerja Pomurski muzej Murska Sobota in Muzej Savaria zaključujeta z izdelavo skupne analize opravljenega terenskega dela in anketnih rezultatov o vključevanju rokodelskih vsebin in izdelkov v turistično ponudbo čezmejnega območja.

Center RS za poklicno izobraževanje in Rimokatoliška funda-

cija Martineum, ki sta v projektu odgovorna (v sodelovanju s partnerji in rokodelci) za razvoj izobraževalnih programov, hkrati pripravljata tudi evalvacijo že izvedenih pilotnih usposabljanj za nacionalne poklicne kvalifikacije (NPK). Rezultati bodo objavljeni v zaključnem zborniku projekta.

Posebej intenzivno bo v letu 2012 potekala izdelava strokovnih in promocijskih tiskovin projekta. Prleška razvojna agencija je zadolžena za izdajo publikacije Rokodelske zgodbe z DVD-jem, zbornika strokovnih študij in referatov z uvodne in zaključne konference ter končne zloženke z rezultati projekta. Promocijsko gradivo za predstavitev rokodelcev na čezmejnem območju bosta izdelala še JZ Krajinski park Goričko in Hegypásztor Kör. Zavod Marianum Veržej bo junija izdal

Delavnica tkanja na statvah za osnovnošolce. / Szövőtanfolyam az általános iskolás tanulókknak.

Foto / Fotó: Sandra Zrinski, grad pri Gradu na Goričkem, 23. 5. 2011. / 2011. 5. 23.

šesto, zadnjo številko glasila projekta, v kateri bomo v celoti povzeli učinke in rezultate projekta skozi njegovo triletno izvajanje.

Slovenski partnerji so povedali, da končali z usposabljanji za rokodelske poklice, nekaj krajših delavnic in rokodelskih šol v naravi bodo spomladi 2012 izvedli še madžarski partnerji (Hegypásztor Kör, Društvo za ljudsko umetnost v Županiji Zala).

V letu 2012 bomo posebno pozornost namenili še bolj intenzivni promociji projekta s potujočimi razstavami, tiskovinami, e-obveščanjem, promocijskimi in dokumentarnimi (etnografskimi) filmi (Pomurski muzej Murska Sobota, Hegypásztor Kör, Prleška razvojna agencija, Muzej Savaria), sodelovanjem na sejnih in drugih javnih dogodkih ter pripravi na zaključno dvodnevno konferenco projekta (31. 5. – 1. 6. 2012, Sombotel), ki jo organizira Rimokatoliška fundacija Martineum. Osrednja tema konference bosta oblikovanje in trženje rokodelskih izdelkov. Za več informacij sledite objavam na naši spletni strani: www.rokodelska-akademija.si in www.rokodelska-akademija.si/hu.

Tatjana Vokić Vojković
vodja projekta
Občina Veržej

A Kézműves Akadémia projektben, a megvalósítás záró szakaszában is számos projekttevékenység vár ránk.

2012 január végéig, a verzeji Ökomúzeumban két nemzetközi vándorkiállítás látható; a termékfejlesztés és a kézműves pályázat (a tevékenységek felelőse a Pomelaj és a Zala Megyei Népművészeti Egyesület) egyedi kézműves termékeinek a kiállítása, valamint az „Örökség a jövő hivatásaihoz” című vándorkiállítás (amelynek felelősei a Goričko Natúrpark és a Zala Megyei Népművészeti Egyesület; a kiállítás másolatáról, az Ökomúzeumban felállított állandó tárlat formájában, a Zavod Marianum Veržej partner gondoskodik). 2012. február 8-án, mindkét kiállítás a Muraszombati Muravidéki Múzeum helyiségeibe, majd Lendvára, valamint a muravidéki általános- és középiskolákba költözik.

2012 elején, a Muraszombati Muravidéki Múzeum és a Savaria Múzeum elkészül a terepmunka közös elemzésével, valamint annak a felmérésének az ismertetésével, amely alapján megállapítható, hogy a kézműves termékek és tartalmak milyen mértékben jelennek meg a határon átnyúló térség idegenforgalmi kínálatában.

A projektben, a képzési programok lebonyolításáért (a partnerekkel és a kézművesekkel együttműködve) a Szlovén Köztársaság Szak-

A megvalósítás záró szakaszára tervezett projekttevékenységek

képzési Központja és a Martineum Római Katolikus Alapítvány felel, ők készítik el a kísérleti OKJ (NPK) képzések kielemezését. Az eredményeket a projekt záró kiadványában tesszik közzé.

A 2012-es évben fokozott ütemben történik a projekt szakmai és promóciós nyomtatványainak kiadása. A Prleška razvojna agencija feladata a Kézműves történetek + DVD, a szakértői tanulmányokat, valamint a nyitó- és záró konferencia előadásait tartalmazó kiadványnak, valamint a projektet bemutató leporellónak a kiadása. A határon átnyúló kézműves mesterekről promóciós anyagot készít továbbá a Goričko Natúrpark és a Hegypásztor Kör. A Zavod Marianum Veržej júniusban kiadja a projekthíradó utolsó, hatodik számát, amelyben egészében bemutatjuk a projekt három éves megvalósítási idejében elért hatásokat és eredményeket.

A szlovén partnerek többnyire már befejezték a kézműves szakmákra felkészítő képzéseket, a magyar partnerek is 2012 tavaszán lebonyolítják a rövidebb műhelyfoglalkozásokat és a kézműves erdei iskolai programokat (Hegypásztor Kör, Zala Megyei Népművészeti Egyesület).

2012-b en külön figyelmet szentelünk a projekt promóciójának: tesszük ezt a vándorkiállításokkal, a nyomtatványokkal, az e-tájékoztatással, a (néprajzi) promóciós és dokumentumfilmekkel (Muraszombati Muravidéki Múzeum, Hegypásztor Kör, Prleška razvojna agencija, Savaria Múzeum), a vásárokon és egyéb nyilvános rendezvényeken való szereplésekkel, valamint a Martineum Római Katolikus Alapítvány által szervezett, kétnapos záró konferencia előkészületeivel (Szombathely, 2012. május 31. – június 1.). A konferencia központi témája a kézműves termékek tervezése és értékesítése lesz. További információkat a www.rokodelska-akademija.si és www.rokodelska-akademija.si/hu weboldalon találunk.

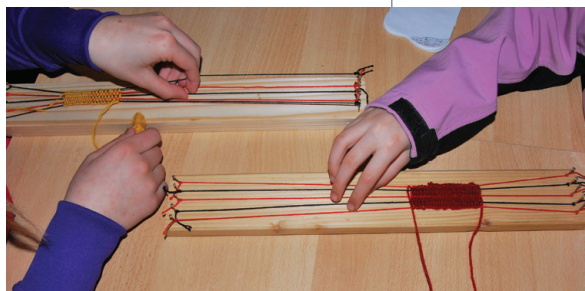
Tatjana Vokić Vojković
projektvezető
Veržej Önkormányzata

Tkanje zapestnice s pomočjo tkalske deščice.

Karkötő szövése szövőtábla segítségével.

Foto / Fotó:
Gregor Domanjko,
grad pri Gradu na
Goričkem, 29. 3. 2011.
/ 2011. 3. 29.

Mednarodna potujoča razstava

Potujoča razstava, ki je krenila na svojo pot 17. junija 2011, prikazuje dejavnost razvijanja izdelkov (ljudski dizajn), v izvedbi Društva za ljudsko umetnost županije Zala (v nadaljevanju: ZMNE), Zadruga za razvoj podeželja Pomelaj (v nadaljevanju: Pomelaj) in izdelke z mednarodnega rokodelskega natečaja »izdelava spominkov, nakita in modnih dodatkov iz naravnih materialov«, ki jih je izbrala žirija.

Pri procesu razvijanja produktov sta pri načrtovanju in izvedbi pomagali industrijska oblikovalka ga. Jelka Štern in umetnostna oblikovalka ga. Sonja Toplak Kociper s strani Pomelaja, predvsem pri uporabi ličja in šibja. Rokodelci ZMNE so se pod vodstvom Angéle Csapó, mojstrice umetnostne obrti, sestali trinajstkrat. Rokodelci so lahko izbirali med inspiracijskimi materiali in uporabljali tehnike, surovine, motive in oblike, ki so jim bili blizu. Vsak ustvarjalec je pri izbiri svoje teme izvedel zbiranje materiala oziroma sestavil dokumentacijsko gradivo. Slovenski in madžarski ljudski umetniki spoštujejo, poznajo in želijo oživljati svoje ljudsko izročilo. Kljub temu, da so klasične rešitve znane in priznane, pa smo se soočili z dejstvom, da to za ohranjanje izročila ni dovolj. Za prenovo so potreb-

ne nove metode, kar pa zahteva tudi spremembo miselnosti. Pri aktivnosti rokodelskega dizajna je bil potreben nov pristop, večji poudarek so dobile faze načrtovanja, modeliranja in eksperimentiranja, različne variacije, iskanje novih funkcij, izvajanje ustrezne selekcije ter ustvarjalna dejavnost z več svobode.

Drugi del razstave prikazuje dela poklicnih, ljubiteljskih ustvarjalcev oziroma avtorjev rokodelcev, ki so se prijavili na mednarodni rokodelski natečaj. Vsi prijavljeni izdelki odsevajo rokodelsko tradicijo lokalnega / regionalnega okolja, izdelani in oblikovani so ročno, iz naravnih materialov, imajo turistično-promocijsko vrednost in so predstavljeni prvič, torej na trgu še niso dosegljivi.

Razstava je bila doslej postavljena na ogled v krajih: Lenti, Letenye, Črenšovci, Keszthely (dve lokaciji), Zalaegerszeg (dve lokaciji), Nagykanizsa, Pókaszepetke, Grad. Potujočo razstavo si obiskovalci trenutno lahko ogledajo v Veržeu. Gostitelj je

DRUŠTVO ZA
LJUDSKO UMETNOST
ŽUPANIJE ZALA

**Novoopremljena
pletarska delavnica.**

*Foto / Fotó:
Dala Hajnalka, Zalaegerszeg, 27. 11. 2012. /
2012. 11. 27.*

Zavod Marianum Veržej – Center DUO. V letu 2012 bo izjemna razstava na ogled še na sedmih lokacija – za vse tiste, ki je še niso videli – predvidoma v krajih Pomurja, Železne županije in županije Zala.

Predaja delavniške opreme za delo z vlakninskimi materiali

Društvo za ljudsko umetnost županije Zala je 27. novembra, na prvo adventno nedeljo, v Hiši rokodelcev v Zalaegerszegu, predala opremo za delavnico, ki je bila doslej brez funkcije, mojstrom za pletenje košar, pletenje iz rogoza, ličja in slame ter široki javnosti. Delavnica je dobila opremo, med katerimi so tri klopi za pletenje košar, 2 tkalski statvi za tkanje rogoza, 6 posebnih stolov, 2 klopi in ene večje tkalske statve za tkanje rogoza, kjer bomo v okviru Rokodelske akademije lahko izdelovali tudi večje predmete iz rogoza (stenske preproge iz rogoze, tekač za pokrivanje klopi). Pri tako opremljeni delavnici smo s pomočjo

predmetov, igrač in stenskih preprog iz vlaknastih materialov, ki nam jih je podarilo Društvo za ljudsko umetnost županije Zala, poskrbeli tudi za domačnost. S tem je postala delavnica res atraktivna. Izvedba tečaja pletenja iz slame za prosti čas, ki jo nameravamo realizirati prihodnje leto, se bo tako že odvijala v na novo opremljeni delavnici, ki bo odprla svoja vrata tudi za turiste, ki se zanimajo za tovrstno ljudsko kulturo.

Končalo se je lončarsko izobraževanje v Gébártu

Končalo se je intenzivno, 1280 urno izobraževanje v Hiši rokodelcev v Zalaegerszegu, kjer so si udeleženci lahko pridobili srednješolsko izobrazbo ljudskega rokodelca – lončarja. Društvo za ljudsko umetnost županije Zala je s pomočjo projekta Rokodelske akademije osmim iskalcem zaposlitve omogočilo brezplačno izobraževanje in opravljanje izpitov, ki je bilo izvedeno 6. in 12. decembra.

S pridobitvijo izobrazbe so udeleženci upravičeni do zaposlitve na najznačilnejših delovnih mestih na področju, kjer se zahteva srednja strokovna izobrazba lončarske smeri, lahko pa odprejo tudi lastno lončarsko delavnico, izdelujejo lončarske izdelke oziroma ustanovijo lastna podjetja, kjer bodo ohranjali tradicionalno ljudsko obrtništvo.

Hajnalka Dala

koordinator projekta ZMNE

**Novoopremljena
pletarska delavnica.**

*Foto / Fotó:
Dala Hajnalka, Zalaegerszeg, 16. 11. 2012. /
2012. 11. 16.*

Nemzetközi vándorkiállítások

A Zala Megyei Népművészeti Egyesület (továbbiakban ZMNE) és a Pomelaj Vidékfejlesztési Szövetkezet (továbbiakban POMELAJ) szervezésében megvalósított termékfejlesztési tevékenységet (Népi Design), valamint a nemzetközi kézműves pályázat, „természetes anyagból készült ajándéktárgyak, ékszerek és divat-kiegészítők készítésére”, a zsűri által kiválasztott pályamunkákat mutatja be az a vándorkiállítás sorozat, mely 2011. június 17-én indult útjának.

A termékfejlesztési folyamat során, POMELAJ részéről Jelka Štern ipari formatervező és Sonja Toplak Kociper iparművészeti tervező segítettek a tervezési és kivitelezési fázist, elsősorban csuhé és vessző alapanyagok felhasználásával. A ZMNE kézművesei, Csapó Angéla népi iparművész irányítása alatt 13 alkalommal találkoztak. A kézművesek szabadon választhattak inspirációs anyagot, a hozzájuk közel álló technika, alapanyag, motívumkincs vagy formavilág alkalmazásával, feldolgozásával. Minden alkotó témaválasztása kapcsán egyéni gyűjtőmunkát végzett, illetve dokumentációs anyagot állított össze.

A szlovén és magyar népművészeink hagyományainkat tisztelik, ismerik, éltetik. A klasszikus megfogalmazások mindenki számára ismertek és elismertek, de szembe-sülnünk kell azzal a ténnyel, hogy ez nem elég a továbbéltetéshez. A megújuláshoz új módszerek alkalmazása szükséges, melynek feltétele egyfajta szemléletváltás is. A termékfejlesztés kísérlet, egy új irányból való megközelítés, nagyobb hangsúlyt fektetve a tervezés fázisaira, a modellezés és a kísérletezés fontosságára, a variabilitásra, új funkciók keresésére, a megfelelő szelekció alkalmazására, egy szabadabb, kötöttségektől mentesebb alkotó munkára. A kiállítás másik része, a nemzetközi kézműves pályázatokra beérkezett profi vagy műkedvelő szinten kézművességgel foglalkozó alkotók munkáit mutatja be. A pályamunkák mindegyike tükrözi a helyi / regionális környezet kézműves örökségét, természetes alapanyagból készültek, kézzel alakított és készített termékek, turisztikai, promóciós értéket képviselnek, és először kerülnek bemutatásra, továbbá kereskedelmi forgalomban még nem elérhetők.

**ZALA MEGYEI
NÉPMŰVÉSZETI
EGYESÜLET**

Usposabljanje iz
lončarstva se je
uspešno končalo.

Foto / Fotó:
Dala Hajnalka, Zalae-
gerszeg, 27. 11. 2012. /
2012. 11. 27.

A kiállítás eddig megtekinthető volt Lentiben, Letenyén, Črenšovciben, Keszthelyen 2 alkalommal, Zalaegerszegen 2 alkalommal, Nagykanizsán, Pókaszeptken, Gradban. Jelenleg Verzejben látható a vándorkiállítás, házigazda a Zavod Marianum-Center DUO. 2012-ben még 7 alkalommal lesz lehetősége megtekinteni a kivételes tárlatot mindazoknak, akik eddig lemaradtak róla, továbbra is muravidéki, vasi és zalai helyszíneken.

Szálásanyag műhely berendezéseinek átadója

A Zala Megyei Népművészeti Egyesület november 27-én, advent első vasárnapján adta át a gyékényszövő, kosárfonó, csuhéfonó és szalmafonó mesterek, valamint a nagyközönség számára, a zalaegerszegi Kézművesek Házában eddig funkció nélkül álló műhelybe készített eszközöket, berendezéseket. A szálásanyag műhelybe három darab kosárkötő padot, 2 normál méretű gyékényszövőszé-

ket, 6 darab kupás széket, 2 darab ülőpadot, és egy nagyméretű gyékényszövőszéket, mely az átlagosnál nagyobb felületű gyékénytárgyak (pl. gyékény faliszőnyeg, hosszú padtakaró) előállítását teszi lehetővé, készítettünk a Kézműves Akadémia projekt keretében. Az immár berendezett szálásanyag műhelyt, a Zala Megyei Népművészeti Egyesület tagsága által felajánlott, szálásanyagból készített használati tárgyakkal, játékokkal, faliszőnyeggel varázsoltuk otthonosabbá, mely így valóban igazi látványműhellyé vált. A jövő évben megvalósítandó szalmafonó hobby szintű képzés már az újonnan berendezett műhelyben kerül lebonyolításra, és tárt kapukkal várja a népi tárgyalakotó kultúra iránt érdeklődő turistákat, oktatási intézményeket, családokat.

Befejeződött az OKJ-s fazekas képzés Gébárton

Véget ért az intenzív, 1280 órás népi kézműves- fazekas középfokú végzettséget adó képzés Zalaegerszegen, a Kézművesek Házában. A Zala Megyei Népművészeti Egyesület 8 fő álláskereső számára tette lehetővé a Kézműves Akadémia projekt segítségével a képzés ingyenes elvégzését, és a hozzá kapcsolódó vizsga lehetőségét, melyre december 6-án és december 12-én került sor.

A végzettség megszerzésével a hallgatók jogosultakká válnak a fazekas szakképesítés munkaterületéhez tartozóan a legjellemzőbb munkakörök, foglalkozások betöltésére, vagy akár saját műhely kialakítására, működtetésére, késztermék előállítására, önálló vállalkozás indítására, működtetésére, ezzel is segítve az önfoglalkoztatást, és a hagyományos népi kismesterségek életben tartását.

Dala Hajnalka
projekt-koordinátor ZMNE

Izbrani izdelki z rokodelskega dizajna in natečaja na potujoči razstavi.

Foto / Fotó: Dala Hajnalka, Zalaegerszeg, 4. 11. 2012. / 2012. 11. 4.

Projekt Rokodelska akademija 2

Operativni program:

Čezmejno sodelovanje Slovenija – Madžarska 2007 – 2013

Naslov projekta/akronim: Rokodelska akademija 2 / AC 2

Prednostna naloga: Povečanje privlačnosti območja sodelovanja

Vodilni partner: Občina Veržej

Trajanje projekta: 15. 07. 2011 – 14. 07. 2014

Skupni proračun projekta: 1.032.125,85 EUR

Odobreni znesek ESRR (85%): 845.546,55 EUR

Slovenski partnerji:

- Občina Veržej – *vodilni partner*
- Zavod Marianum Veržej – Center DUO
- Center za poklicno izobraževanje
- Javni Zavod Krajinski park Goričko
- Pokrajinski muzej Murska Sobota
- Pomelaj, zadruga za razvoj podeželja, z.o.o.
- Prleška razvojna agencija, giz

Madžarski partnerji:

- Hegypásztor Kör
- Vas Megyei Múzeumok Igazgatósága - Savaria Múzeum
- Zala Megyei Népművészeti Egyesület

Tekom projekta AC 2 bomo partnerji projekta:

- uredili kamp s pripadajočo infrastrukturo v Veržēju,
- opremili promocijsko-informacijske centre slovenskih in madžarskih partnerjev,
- evalvirali in nadgradili izobraževanja in usposabljanja za rokodelske poklice,
- vključevali rokodelstvo v turistične ponudbe,
- oblikovali in pilotno izvajali nove izobraževalno-raziskovalne pakete za aktivno preživljanje počitnic različnih ciljnih skupin,
- izdelali dizajn oblačilnega videza za informatorje ter enotnega videza stojnice za promocijo rokodelstva,
- izvajali promocijske delavnice rokodelstva za obiskovalce in promovirali projekt na sejnih,

- izdelali mednarodne aplikativne študije o potrebah po ohranjanju, implementacijah in nadaljnjem razvoju rokodelstva v čezmejnem območju,
- izdelali aplikativno študijo o rokodelskih sejmih na čezmejnem področju,
- povezovali rokodelce, domačine, izobraževalne in kulturne institucije ter strokovnjake s področja kulturne dediščine.

Tekom AC 2 je partner Zavod Marianum Veržej – Center DUO že pričel z investicijo »Gradnjo kampa z infrastrukturo in Promocijsko-informacijskega centra«, ki je vredna 223.078,00 eur in bo predvidoma zaživela ob koncu leta 2011. Z investicijo bo okolica Centra DUO dobila novo, privlačnejšo podobo. Majhen, družinski kamp bo omogočal izvajanje programov, ki jih načrtujemo v projektu in tako na poseben način prepletal rokodelsko dediščino z naravnim okoljem, ki ga Pomurje ponuja. Promocijsko-informacijski center pa bo s prenovljeno ureditvijo vsekakor privlačnejši za turiste in naključne obiskovalce, ki obiščejo naš kraj. Tako Center DUO z zanesljivimi koraki stopa svojemu cilju naproti - postati prepoznaven regijski center za rokodelstvo.

V sklopu AC 2 so se partnerji že srečali na 1. Koordinacijskem sestanku partnerjev projekta, ki je potekal v četrtek, 6. 10. 2011 v Sombotelu na Madžarskem. Na sestanku so se partnerji se-

znali s predvidenimi izdatki projektnih partnerjev v letu 2011 in spremembami glede finančne kontrole. Ob koncu sestanka so partnerji prejeli mapo s pogodba: Sporazum o partnerstvu in Pogodbo o sofinanciranju med Službo vlade RS za lokalno samoupravo in regionalno politiko ter vodilnim partnerjem projekta, Občino Veržej. Vodilni partner je ob tej priložnosti vsem prisotnim zaželel učinkovito medsebojno sodelovanje in uspešno izvajanje načrtovanih aktivnosti.

Mateja Rus
Občina Veržej

Prvi koordinacijski
sestaneke projektnih
partnerjev AC2.

Az AC2
projektpartnerinek
első koordinációs
értekezlete.

Foto / Fotó:
Ivan Kuhar,
Szombathely, 6. 10.
2011. / 2011. 10. 6.

Kézműves Akadémia 2 projekt

Operatív program: Szlovénia-Magyarország Határon Átnyúló Együttműködés 2007–2013

Projekt címe/rövid cím: Kézműves Akadémia 2 / AC 2

Prioritás: A támogatási térség vonzerejének növelése

Vezető partner: Verzej Önkormányzata

A projekt időtartama: 2011. 07. 15. – 2014. 07. 14.

A projekt költségvetése: 1.032.125,85 EUR

Jóváhagyott ERFA támogatás (85%): 845.546,55 EUR

Szlovén partnerek:

- Občina Verzej – vezető partner
- Zavod Marianum Verzej – Center DUO
- Center za poklicno izobraževanje
- Javni Zavod Krajinski park Goričko
- Pokrajinski muzej Murska Sobota
- Pomelaj, zadruga za razvoj podeželja, z.o.o.
- Prleška razvojna agencija, giz

Magyar partnerek:

- Hegypásztor Kör
- Vas Megyei Múzeumok Igazgatósága - Savaria Múzeum
- Zala Megyei Népművészeti Egyesület

Az AC 2 projekt megvalósítása során, a partnerek:

- Verzejben kialakítjuk a kempinget a szükséges infrastruktúrával,
- berendezzük a szlovén és a magyar partnerek promóciós-információs központjait,
- kiértékeljük és továbbfejlesztjük a kézműves szakmák oktatását és képzését,
- bevonjuk a kézművességet az idegenforgalmi kínálatba,
- különböző célcsoportok részére új képzési-kutatási aktív üdüléscsomagot készítünk, és kísérleti jelleggel meg is valósítjuk őket,
- megtervezük az informátorok öltözkékét, valamint a kézművesség promócióját szolgáló standok egységes arculatát,
- promóciós kézműves műhelyfoglalkozásokat szervezünk a látogatóknak, és népszerűsítjük a kézművességet a vásárokon,
- nemzetközi összehasonlító tanulmányokat készítünk a kézművesség

- megőrzéséről, implementálásáról és továbbfejlesztéséről a határon átnyúló térségben,
- alkalmazott tanulmányt készítünk a határon átnyúló térségben szervezett kézműves vásárokról,
 - kialakítjuk a kézművesek, a lakosság, az oktatási és kulturális intézmények, valamint a kulturális örökség megőrzése terén működő szakértők közötti együttműködés rendszerét.

Az AC 2 projekt keretén belül, a Zavod Marianum Veržej – Center DUO partner már megkezdte a „Kemping a szükséges infrastruktúrával és a Promóciós-információs Központ kialakítása” beruházást, amelynek értéke 223.078,00 EUR, és előreláthatólag 2011 végére készül el. A beruházással, a Center DUO környéke szebb, vonzóbb arculatot kap. A kicsi, családi kemping lehetővé teszi a projektben tervezett programok megvalósítását, így módon sajátosan ötvözve a kézműves örökséget, és a Muravidék által kínált természetes környezetet. A felújított promóciós-információs központ pedig kétségkívül vonzóbb lesz a turisták és a látogatók szemében. A Center DUO így biztos lépetekkel halad célja, azaz a regionális kézműves központ kialakítása felé.

Az AC 2 projekt keretén belül, 2011. október 6-án, Szombathelyen, már megtörtént az 1. projektpartneri koordinációs találkozó, amelyen a partnerek a 2011-es évi pénzügyi kiadásokról, és a pénzügyi felügyeleti

változásokról szóltak. Az értekezlet végén, a partnerek átvették a Partnerségi Megállapodás, valamint a Szlovén Köztársaság Kormányának Önkormányzati és Regionális Hivatala és a vezető partner, Veržej Önkormányzata által aláírt támogatási szerződés egy példányát. A vezető partner sikeres együttműködést és a tervezett tevékenységek eredményes megvalósítását kívánta minden projektpartnernek.

Mateja Rus
Veržej Önkormányzata

Gradnja kampa z infrastrukturo.
Táborhely és infrastruktúra kiépítése.

Foto / Fotó:
Mateja Rus, Veržej,
24. 10. 2011. / 2011. 10. 24.

Rokodelska akademija ➡ Kézműves Akademia

2009 ➡ 2012

